

Η τέχνη της κηροπλεκτικής

[Πολιτισμός / Λαογραφία-Παράδοση](#)

Τα πανέμορφα παραδοσιακά πλεκτά κεριά της Φλώρινας είναι λίγο γνωστά στη Δυτική Μακεδονία και άγνωστα στην υπόλοιπη Ελλάδα. Κατ' εξαίρεση, τέτοια κεριά προσφέρονται σε μεμονωμένες περιπτώσεις από ειδικά καταστήματα της Θεσσαλονίκης μόνο τις παραμονές του Πάσχα, ενώ στην Αθήνα, πωλούνται σε κάποια κεντρικά καταστήματα δώρων και ειδών λαϊκής τέχνης, χωρίς να αναγράφεται ο τόπος προέλευσης τους.

Η τέχνη των πλεκτών κεριών, που κατά ανεξακρίβωτη παράδοση προέρχεται από το Βυζάντιο, αναπτύχθηκε ιδιαίτερα στην πόλη της Φλώρινας, όπου υπήρχαν από παλαιά εντόπιοι κηροπλέκτες. Αυτή η τέχνη γνώρισε νέα ακμή μετά το 1914, όταν κατέβηκαν στην απελευθερωμένη πλέον Μακεδονία πρόσφυγες, κατά την πλειονότητά τους από το Μοναστήρι, όπου η κηροπλεκτική ανθούσε επί αιώνες. Ορισμένες, μάλιστα, οικογένειες Μοναστηριωτών εγκαταστάθηκαν στην Έδεσσα, με συνέπεια και εκεί να συναντάται η ίδια τέχνη, σε μικρότερη, όμως, κλίμακα.

Η χλωρίδα της περιοχής της Φλώρινας, με το άφθονο θυμάρι, ευνόησε τη μελισσοκομία, προϊόν της οποίας είναι και το κερι. Οι πλαστικές ιδιότητες του αγνού κεριού και η προσήλωση στα έθιμα, που ειδικά σ' αυτό τον τόπο τηρούνται με θρησκευτική ευλάβεια, ευνόησε την κηροπλεκτική. Η τέχνη αυτή είναι κληρονομική, όπως όλες σχεδόν τα παραδοσιακά επαγγέλματα, και έχει κλειστό οικογενειακό χαρακτήρα. Στα νεότερα χρόνια ασκήθηκε από τους γιους των προσφύγων (δεύτερη γενιά), αλλά όσοι από αυτούς ζουν σήμερα, βρίσκονται στο στάδιο της αποχώρησης, βλέποντας με αρκετό πόνο το αβέβαιο μέλλον της πατρογονικής τους τέχνης, δεδομένου ότι τα παιδιά τους (τρίτη γενιά) δεν την συνεχίζουν πια.

Τα πλεκτά κεριά στη Φλώρινα γνώρισαν ημέρες δόξας κυρίως την εποχή του Μεσοπολέμου, μέχρι το 1950, με φθίνουσα έκτοτε πορεία. Συνήθως, ήταν σε χρήση κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας και της Διακαινησίμου, ως δώρα για το Πάσχα, και λιγότερο τα Χριστούγεννα. Επίσης, σχετίστηκαν σε μεγάλο βαθμό με τα νεκρικά έθιμα και ως τέτοια συνεχίζουν να επιβιώνουν. Κατασκευάζονταν και καταναλώνονταν κατεξοχήν στη Φλώρινα και τις γύρω περιοχές, επειδή δεν κυκλοφορούσε άλλου είδους κερι για τις παραπάνω χρήσεις.

Μετά το 1950 εισέβαλε η λευκή παραφίνη σαν πρώτη ύλη για την παρασκευή των κεριών και η μαζική παραγωγή με μηχανικό τρόπο. Έτσι, το κόστος γίνεται σημαντικά λιγότερο σε σύγκριση με τα χειροποίητα πλεκτά κεριά. Έκτοτε, η άσπρη λαμπάδα της παραφίνης κατακτώντας καθημερινά έδαφος, κυριάρχησε και μπήκε θριαμβευτικά στη αγορά, δημιουργώντας πρόβλημα διάθεσης στους κηροπλέκτες. με τον αντίστοιχο παραμερισμό των πλεκτών κεριών.

Ωστόσο, οι Φλωρινιώτες κηροποιοί έδωσαν και εδώ το τοπικό τους χρώμα. Έκαναν τις λαμπάδες «τσιμπητές» (σκαλιστές) με την τανάλια ή με τα νύχια και τις διακόσμησαν με δαχτυλίδια από χρωματιστά χρυσόχαρτα.

Παρά την καθημερινή μείωση του χώρου που καταλαμβάνουν στα ράφια των κηροποιείων τα πλεκτά κεριά, παρά την ελάττωση των τεχνιτών και την εγκατάλειψη των εθίμων που τα απαιτούσαν -με μόνους πιστούς τηρητές και καταναλωτές τους γέροντες, τους απόδημους και τους ρομαντικούς- τα παραδοσιακά χειροποίητα τοπικά, πλεκτά κεριά της Φλώρινας, δεν έπαψαν να είναι τα πρώτα και τα καλύτερα.

Για να μη χαθεί λοιπόν, αυτή η παλαιά και τόσο ωραία τέχνη της κηροπλεκτικής, τα προϊόντα της διεκδικούν τώρα ευρύτερη αναγνώριση και προβολή, όχι μόνο σ' όλη την Ελλάδα, αλλά και παγκόσμια, με την πρωτοβουλία και τη βοήθεια της τοπικής κοινωνίας, γιατί το αξίζουν, όπως και η Φλώρινα.

(Το κείμενο και η φωτογραφία από florina@)

<http://bit.ly/TS3JjQ>